

KAYSERİ İNCESU ŞEYH TURESAN VELÎ ZAVİYESİ

Incesu Sheikh Turesan Veli Zaviya in Kayseri

Abdulkadir DÜNDAR*

Öz

Şeyh Turesan Velî'nin kimliği ve hayatı hakkında tarihi kaynaklar ve belgelere dayalı herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, onunla ilgili yöre halkı arasında bazı menkıbeler anlatılmakta ve yaşatılmaktadır. Ayrıca, kurmuş olduğu tekkesinin Şeyhliği, İncesu'da sülalesi olduğu kabul edilen ailede yakın zamanlara kadar devam etmiştir. Anlatılanlara göre Şeyh Turesan Veli, 13. yüzyılın bilinen önemli şeyhleri arasında yer almaktadır. Valide Sultan Mahperi Hunat Hatun Tekke Dağı'nda, Durağım mevkiinde bildirimizin konusu olan ve bugün de ayakta bulunan zaviyeyi inşa ettirmiştir. Ayrıca, Hunat Hatun, o bölgedeki geniş araziye vakıf yaparak, Turesan Veli'ye ve kendisinden sonra devam edecek olan tarikatına bağışlamıştır. Şeyh Turesan Velî'nin faaliyette bulunduğu dönemde, Kayseri'de Seyyid Burhaneddin Hazretleri ve Ahi Evran dergâhları da faaliyette idi. Ayrıca, Kayseri civarında Şeyh Turesan Velî gibi boş yerlerde kurmuş oldukları tekkelerinde, ilim, zikir ve taatla meşgul olan ehli tasavvuf da vardı. Turesan Veli Zaviyesi, Selçuklu döneminden günümüze ulaşan ilk zaviyeler arasında yer almaktadır. Zaviye dikdörtgen planlı ve kapalı avluludur. Herhangi bir süsleme bulunmayan zaviyeye doğudaki kapıdan girilmektedir. Avlu "L" şeklinde olup güneyinde mescit ve türbe, kuzeyinde ise çilehane olarak adlandırılan oda ile mutfak yer almaktadır. Bu iki odanın kuzeyinde ise, bugün şehitlik olarak adlandırılan ve zaviyenin kuzey tarafını boydan boya kuşatan uzun bir mekân yer almaktadır. Açılan yollarla zaviyeye günümüzde rahat bir şekilde ulaşılmaktadır. Her sene Haziran ayının son Pazar gününde zaviyede ve zaviyenin bulunduğu alanda çeşitli etkinlikler yapılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Turesan Veli, Zaviye, Hunat Hatun, Tekke Dağı, Durağım, Türbe, Şehitlik.

Abstract

There is no information about the identity and life of Sheikh Turesan Veli, based on historical sources and documents. However, some references to the local people are described and kept alive. Furthermore, the Shaykh of his tekke, which he founded, continued until recently in the family, which was accepted as the family in Incesu. According to the accounts, Sheikh Turesan Veli was one of the important sheikhs of the 13th century. Valide Sultan Mahperi Hunat Hatun has built the dervish lodge which is the subject of our declaration in Durağım area and is still standing. Furthermore, Hunat Hatun donated the vast land in that area to the foundation, to the Turesan Veli, and to his ordering order. Seyyid Burhaneddin and Ahi Evran's dervishes were also active in Kayseri at the time of Sheikh Turesan Veli's activity. In addition, there were a lot of mystic sufis who were busy with science, dhikr and ta'at in their dervish lodges around Kayseri, such as Şeyh Turesan Velî. Turesan Veli Zaviyesi is one of the first lodges from the

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, abdulcadirdundar@yahoo.com

Seljuk period to the present day. Zaviye is a rectangular and covered courtyard. The zaviye, which does not have any decorations, is entered through the door in the East. The courtyard is in the form of “L” and is located in the south of the mosque and mausoleum and in the north of the kitchen with a room called çilehane. To the north of these two rooms, there is a long room called martyrdom today, which surrounds the northern side of the Lodges. The roads opened to zaviye are reached in a comfortable way today. Every year on the last Sunday of June, there are various activities in the lodges and in the area of lodges.

Key Words: Turesan Veli, Zaviye, Hunat Hatun, Tekke Mountain, Durağım, Tomb, Martyrs.

1. Zaviyenin Kurucusu Şeyh Turesan Veli

Babası, ataları ve hayatı hakkında herhangi bir bilgi bulunmayan Şeyh Turesân Veli'nin isminin Dur-Ali, Tur-Ali, Tur-Afşin, Tur-Hasan veya Dur-Hasan isminin birleşmesinden meydana geldiği tahmin edilmektedir (Çayırdağ, 2008:3). 13. yüzyıl Anadolu'sunda Selçuklu döneminde Kayseri İncesu'da yaşayan Şeyh Turesan Velî'nin, Seyyid Burhaneddin Tirmizi, Sultanü'l-ulemâ Bahaeddin Vele, Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî, Hacı Beştaş-ı Velî, Şeyh Şaban-ı Velî, Şeyh Evhaduddin-i Kirmanî, Ahi Evran Şeyh Nasireddin gibi Anadolu'yu aydınlatan Selçuklu devrinin, birçoğu Türkistan Şeyhi Ahmet Yesevî Hazretlerinin dergâhında yetişmiş pirlерinden olduğu belirtilmektedir (Çayırdağ, 2008: 3)

Turesan Velî, kendisine mekan olarak seçip dergâhını kurduğu Tekke Dağı bölgenin, geçilmez, sarp ve boş alanlarındandı. O emsali hak erenleri gibi, burada dervişleri ile birlikte ibadet, taat, zikir ve ihtiyaçlarının temini için çalışmış, kendisine tâbi olanları ve az ilerde, zaviyenin doğusundan, Ürgüp'ten gelip İncesu'yu Kayseri'ye bağlayan Ulu Yol'dan gelip geçen ve buraya uğrayan yolcuları irşat etmiş, ağırlamış ve ihtiyaçlarını karşılamıştır. Ayrıca bu bölgede, hemen karşısındaki dağlarda tekkelerini kurarak, gelip geçeni misafir etme, doyurma ve irşat etme gibi faaliyetlerde bulunan Şeyh Şaban-ı Velî (Şeyh Çoban) (Çayırdağ, 2014: 62-68), Omuzu Güçlü (Gürzlü) (Çayırdağ, 2014: 72-75) gibi mutasavvıflar da vardı. Bu bölge aynı zamanda eski Hristiyanlık merkezlerinin en önemlilerinden olan Kapadokya bölgesi idi. Özellikle burası Bizans döneminde, kaya içlerinde ve yer altında meydana getirdikleri kilise ve manastırlarda Hristiyan keşişler, yüzyıllar boyu faaliyet göstererek bütün çevreyi etkileri altına almışlardı. Bir taraftan Selçuklu sultanlarının müsamahaları altında bu faaliyetlerini sürdürürken, diğer taraftan da Anadolu'nun Müslümanlaşmaya başlaması üzerine Haçlıları davet edip,

Anadolu'yu kana bulayan, dağları taşları şehitlik haline getiren, Haçlı akınlarına mihmandarlık ediyorlardı(Çayırdağ, 2008: 3-4). İşte bütün bu Velîlerin faaliyet alanı olarak böyle bir alanı seçmelerinin hikmeti birazda buna bağlı idi. Bölgenin bir ucunda, o zaman yine boş bir yer olan Suluca Karahöyük(-Hacı Bektaş)'de Hacı Bektaş-ı Velî, Kırşehir'de Taptuk Emre ve Yunus Emre, Ahi Evran, Kayseri'de Evhadüddin-i Kirmanî ve Seyyid Burhaneddin Hazretleri, Erciyes çevresinde başta Şeyh Turesan Velî olmak üzere diğer bütün mutasavvıflar bu bölgeyi rast gele seçmemişlerdi(Çayırdağ, 2008: 4) Bunlar, Haçlı belasından sonra bu defa doğudan gelen Moğal vahşeti karşısında da Anadolu insanının sığınağı, moral gücü olmuşlar ve bu en buhranlı dönemlerde, inançların kaybedilmeden ve belki daha güçlenerek, bu çetin düşman güçleri karşısında Anadolu terkedilmeden felaketlerin atlatılmasında gayret sarf etmişlerdir. Ayrıca, ülkeyi her an, resmi ordu ile birlikte düşmana karşı savundukları gibi, memlekette asayişin sağlanmasına da yardımcı olmuşlardır(Çayırdağ, 2008: 4).

Şeyh Turesan Velî'nin, muhtemelen Moğolların 1243'te Kayseri'yi işgalleri esnasında yapılan savunmada şehit düştüğü belirtilerek, Hunat Hatun'un Zaviye'nin kitabesinde meşhed(şehitlik) yazdırma sebebinin bu olduğu ileri sürülmektedir(Çayırdağ, 2008: 3-4).

2. Şeyh Turesan Velî Zaviyesi'nin Bulunduğu Yer

Anadolu'da zaviyelerin ortaya çıkışı, Anadolu'nun iskânı, türkleşmesi ve müslümanlaşmasıyla bir paralellik arz etmektedir. Buradaki zaviyeler, ilk dönemlerde bir iskân unsuru olmuşlar ve İslam'ın yayılmasında en önemli rol oynamışlardır. Anadolu'ya, özellikle 13. yüzyıl başlarından itibaren yapılan göçlerde, değişik tasavvuf ekollerine mensup sünnî ve bâtinî derviş grupları gelerek, fethedilen topraklara yerleşmişler ve zaviyeler açmışlardır. Mâvera-ünehr, Hârzem, Horasan, Âzerbaycam ve Suriye'den göç eden bu derviş ve şeyhler çoğunlukla Türk olmakla beraber, İran ve Arap asıllı olanlar da bulunmaktaydı. Bunların her biri geldiği yerin fikir cereyanlarının etkisi altında olduklarından, 13. yüzyılda Anadolu, değişik tasavvuf akımlarının kaynaştığı ve yeni sistemlerin ortaya çıktığı bir ülke olmuştur (Ocak, 1978: 254).

İşte Anadolu'daki 13. yüzyıl zaviyelerinden birisi olan Şeyh Turesan Velî Zaviyesi, Kayseri'nin İncesu İlçesi ile Ürgüp'ün Başköy'ü arasında *Tekke Dağı* adıyla bilinen, bugün İncesu İlçesi sınırları içerisinde kalan dağlık

bir bölgede kurulmuştur. Genel olarak *Sultanım* denilen bu arazinin sınırları içinde geçen Kabak Tepe, Ulu Yol, Kum Başı(Kum Kuyu olarak), Kâfirler Kalesi(Gavur Kalesi olarak), Karalar(Karanı Dere olarak), Keklik Pınarı (Keklicecek Pınarı olarak), Akköy Yolu, Demirtaş Su mahalleri, bugün de bilinmektedir(Çayırdağ, 2008: 18). Zaviyenin yerini Turesan Velî'nin, bugün de zaviyenin önünde bulunan ortası delikli büyük bazalt siyah taşı, Erciyes'ten atarak tayin ettiği, taşın durduğu bu yere *Durağım* dendiğine dair halk arasında anlatılan menkıbeler vardır(Çayırdağ, 2008: 12). (Çizim: 1)

Zaviyeye ulaşım eskiden oldukça zordu. Ancak, İncesu'dan Mehmet Tefsir'in torunu, Yusuf'un oğlu Şuayıp Türker ve ona yardım eden ehli hayırlar hem zaviyeyi ihya ettirmişler, hem de önce İncesu'dan, Ormanlık mıntıkadan bir yol teşebbüsünde bulunmuşlar sonra Ürgüp Başdere'den açtıkları diğer bir yolla dağa, zaviyenin yanına kadar araçların çıkabilmesini sağlamışlardır. Böylece İncesu'dan Başdere'ye gelen eski kervan yolu da ihya edilmiştir. Ayrıca yol, Kayseri Büyükşehir Belediyesince asfaltlanmıştır. Bu işleri gerçekleştiren hayır sahipleri her yılın haziran ayının son Pazar gününü Tekke Dağı'nda Şeyh Hazretlerini anma günü olarak ilan etmişler ve çeşitli etkinlikler düzenlemişlerdir. Bu uygulama her yıl aynen devam etmektedir(Çayırdağ, 2008: 2).

Zaviyenin kurulduğu arazi Tekke Dağı'na ulaşıldıktan sonra bir çanağı andırmaktadır. Günümüze ulaşan zaviye tek bir yapıdan oluşmaktadır. Bu yapının kuzey, güney ve batısında mezarlar vardır. Dolayısıyla zaviyenin güney tarafı hariç bu üç yönünün zamanla hazireye dönüştüğü anlaşılmaktadır. Ancak, haziredeki mezarların hiçbirisinde gerek Selçuklu gerekse Osmanlı dönemine ait dönemin özelliklerini gösteren mezar taşı bulunmamaktadır. Hazireden sonra doğu ve batı yönünde dağa doğru yükselen geniş bir arazi vardır.

Zaviyenin güney tarafı hariç üç tarafını da çevreleyen hazirenin dışında zaviyenin giriş kapısı önünde yukarıda da kısmen bahsedildiği gibi üstünde delikler bulunan bazalt siyah bir taş bulunmaktadır. (Fotoğraf:5-6) Rivayetlere göre Şeyh Turesan Veli, zaviyesinin kurulacağı yeri Erciyes'ten bu taşı fırlatmak suretiyle belirlemiştir. Taş fırlatıldıktan sonra burada durmuş ve buraya *durağım* adı verilerek zaviye buraya inşa edilmiştir (Çayırdağ, 2008: 12) Bu taş ne zamandan beri buradadır? Şayet inanılan ve anlatılan menkıbelerle bir ilişkisi yoksa neden burada muhafaza edilmektedir? Kim ne zaman hangi maksatla bu taşı buraya getirmiştir? Gibi sorulara cevaplar bulmak elbette gü-

çür. Ancak, Anadolu’da, sabır taşı, şifa taşı, bereket taşı, istihare taşı, mezar taşı, musalla taşı, dilek taşı, delikli taşlar, teslim taşı, tılsım taşı, yağmur taşı, gelin kayası, çoban taşı, gibi daha birçok taşın tılsımlı ve kutsal sayıldığını ve ziyaret yerlerinde bu taşlar gibi daha pek çok taşın da bulunduğunu konuyla ilgili yapılan araştırmalardan öğrenmekteyiz(Tanyu, 2007: 49-207; Ünver vd, 2015: 32-179; Karaoğlu, 2014: 31-250, 330-350, 439-448; Arık, 2016: 411-434; Arık, 2017: 78-81). Ayrıca, Türk kültüründe süzek taşı, nişan (menzil) taşı, soku taşı, seten (dibek) taşı, değirmen taşı, sancı taşı ve kapı (dayak) taşı gibi fonksiyonel taşlar ile binek taşı, dinlenme taşı, sadaka taşı, yitik taşı ve ezan taşı gibi yardım amaçlı taşlar da vardır(Acun, 2010: 1-105). Şeyh Turesan Veli Zaviyesi’ndeki bu taşın öyküsüne kısmen benzer bir taş da Amasya Merzifon’da bulunmaktadır. Kırk adamın kaldıramayacağı ağırlıktaki bu taşı rivayetlere göre, Hacı Veli adlı bir eren Merzifon’a 7 kilometre uzaklıktan fırlatmıştır. *Atılan taş* olarak anılan bu taş türbesinin yakınlarındadır (Tanyu, 2007: 117).

3. Zaviyenin Plan ve Mimarisi

Yukarıda değinilen düz bir alan üzerine yapılmış olan Şeyh Turesan Veli Zaviyesi, genel olarak kuzey-güney yönünde uzanan dikdörtgen bir plân arz etmekte olup dıştan dışı 21.60 x 14. 30 m. ölçülerindedir. (Çizim: 2) Zaviyenin güney cephesinde mescidin ve mihrabın çıkıntısı olup batı, kuzey ve doğu olmak üzere diğer üç cephesinde herhangi bir çıkıntı olmayıp kale duvarı gibi müstahkem ve düzdür. (Çizim: 4) Yapının kesme taşla kaplı cephelerinden sadece kuzey cephesinde herhangi bir açıklık olmayıp, diğer üç cephede ise üstte küçük pencere açıklıkları vardır. Ayrıca zaviyenin kapısı doğu cephe dedir. (Fotoğraf: 1-4) Mehmet Çayırdağ zaviyenin dış duvarlarını kaplayan kesme taşlardan bazılarının üzerinde yapıyı yapan ustalara ait, zaviyenin inşa edildiği dönemlerde görülen yaklaşık 22 tane taşçı işaretleri damgalar tespit etmiştir(Çayırdağ, 2014: 60).

Zaviyeye, doğu cephenin biraz güneyine kaydırılmış, 1.08 x 1. 50 m. ölçüsünde basık kemerli bir kapıdan girilmektedir. Kuruluş olarak kapı, duvardan içe doğru çöktürülmüş bir yüzeye açılarak, dış duvarla içe 45 derecelik meyil-pah yapan bir pervazla cephede daha belirgin hâle getirilmiştir. Oldukça iri yedi kesme taştan oluşan kapı kemeri, yine büyük kesme taşlardan inşa edilmiş olan yığma ayaklar üzerindeki konsollara oturmaktadır. Konsollar iki yanda 10 ar cm. içe doğru çıkıntı yapmaktadır. (Fotoğraf: 5) Kapının üze-

rinde beyaz mermer yazılmış kitâbe vardır. (Fotoğraf: 5, 17, 18) Kitâbenin üzerinde ise yapının kapalı avlusuna açılan, 90x50 cm. ebatlarında dikdörtgen biçimli bir pencere yer almaktadır. Cephede pencere ve kapının bulunduğu bölüm cephenin diğer bölümlerinden biraz daha yüksek yapılarak kapı vurgusu pekiştirilmiştir (Özbek ve Arslan, 2008: 1044). Kapı kemerlerinin arkasında kapı nişinin üzeri, duvar kalınlığını taşıyan ağaç kirişlerle örtülmüştür. Bu örtü biçimi yapının diğer bütün iç kapılarında da uygulanmıştır (Çayırdağ, 1980: 272). Kapı açıklığı tek kanatlı basit ahşap bir kanatla kapatılmaktadır. (Fotoğraf: 5)

Kapıdan uçları doğu-batı ve kuzeye doğru uzatılmış bir “L” şeklinde plânlanmış beşik tonoz örtülü kapalı avluya girilmektedir. Avlunun doğu-batı yönünde uzanan 3. 85 x 12. 20 m. ebatlarındaki bölümü iki sivri kemerle takviye edilmiştir. Bu kemerlerin ortasında küçük bir kubbe bulunmaktadır. Yapının bu beşik tonozlu orta bölümü batıda, türbe ve oda kapılarından sonra alçalıp bir kademe meydana getirerek nihayetlenmektedir. (Fotoğraf: 7) Ayrıca bu bölümün altında sonradan yapıldığı düşünülen ve iki yanda kısa ahşap trabzanları bulunan yerden 65 cm. yüksekliğinde üzeri ahşap döşemeli bir seki bulunmaktadır. Sekinin batı duvarında küçük bir dolap nişi, güney duvarında ise türbeye açılan küçük bir pencere bulunmaktadır. (Çayırdağ, 1980: 272). Bu düzenlemelerle, avlunu batı kanadı eyvanı anımsatan bir görünüm oluşturmaktadır. (Fotoğraf: 8) Ayrıca, avlunun doğu-batı yönündeki bölümü, güney-kuzey yönüne doğru uzanan bölümünden daha geniştir. Zaviyeyi oluşturan mekânlardan biri hariç diğer dört bölümü avlunun doğu-batı kanadına açılmaktadır. (Çizim: 2)

Orta bölümün kuzeyinde 10 adet asma taş basamaklı merdivenle zaviyenin damına çıkılmaktadır. (Çizim: 3) Merdivenin altında, içine çeşme taşı konmuş, sivri kemerli bir niş ve bu nişin doğusunda küçük bir kandil nişi, batısında ise bir rozet-çiçek motifi vardır. Avlunun tabanı ince sal taşlarıyla döşenmiştir (Çayırdağ, 1980: 272; Özbek ve Arslan, 2008: 1044). Avlunun güneydoğu köşesinde mescide açılan kapı bulunmaktadır. Bu kapı, zaviyenin yukarıda değinilen cümle kapısı gibi konsollu, basık kemerli ve etrafı kapı sövelerini 5 er cm. kadar duvar yüzeyinden içe doğru çeken pervazlıdır. Üzeri ince ve sık oluklar oyularak tezyin edilmiş ahşap kapı kanatları özgündür (Çayırdağ, 1980: 272-273). (Fotoğraf: 9) Zaviyenin kuzey-güney yönüne doğru uzanan mescit 4. 80x5.30 m. ebatlarında dikdörtgen planlıdır ve sivri beşik

tonozla örtülmüştür. Mescit biri doğu duvarının kuzeydoğu tarafında ikisi ise güney tarafta mihrabın doğu ve batısında yer alan üst üç küçük pencereden ışık almaktadır. Mescidin doğu duvarında iki batı duvarında ise dört küçük niş bulunmaktadır. Güney duvarının ortasında yer alan taş yapıli mihrap nişinin etrafı basit silmelerle çevrilmiş olup yapının dışına 70 cm.'lik bir çıkıntı yapmaktadır. Mescidin tabanı ahşap döşemelidir.(Çizim: 2) (Fotoğraf: 1, 2, 10) Mescidin batısında, kapısı avlunun ortasına gelecek şekilde açılan türbe bulunmaktadır. Türbe, doğu-batı doğrultusunda 6.20x4.50 ebatlarında dikdörtgen planlı bir mekândır ve sivri tonozla örtülmüştür. Mekânın ortasında büyük bir sanduka yer almaktadır. Sandukanın etrafı ahşap korkuluklarla çevrilmiştir. Sandukanın kime ait olduğuna dair herhangi bir kitâbe yoktur. Türbenin güney ve doğu duvarlarında üstten iki mazgal pencere, kuzey duvarında ise avluya açılan alçak ve küçük bir pencere vardır.(Çizim: 2) (Fotoğraf: 11-12)

Avlunun kuzey cephesinde batı taraftaki kapıdan zaviyeyi oluşturan birimlerden biri olan 3. 95x3.60 ebatlarında kareye yakın dikdörtgen planlı ve tonoz örtülü odaya geçilmektedir. Burası günümüzde çilehane olarak tanımlanmaktadır. Batı duvarında üstten bir pencere, kuzey duvarında ise alttan şehitliğe açılan küçük bir pencere vardır. Ayrıca bu oda da biri doğu duvarında diğeri ise kuzey duvarında olmak üzere küçük iki niş bulunmaktadır. Bu odanın batısında zaviyenin, 3.75x3.50 m. ebatlarında mutfaklı yer almaktadır. Mutfak mekânını örten tonozun ortasında 50 cm. çapında yuvarlak bir baca deliği bulunmaktadır.(Fotoğraf: 13-14)

Zaviyenin kuzeyini, iki takviye kemerle desteklenen uzun sivri bir tonozla örtülü bugün şehitlik olarak anılan ancak bazı araştırmacıların zaviyenin han kısmı olarak tanımladıkları 3. 35x12.70 m. ebatlarındaki bölüm kaplamaktadır. Hayvan bağlamak için bu bölümün duvarlarında bulunduğu belirtilen delikli taşlar bugün mevcut değildir(Çayırdağ, 1980: 273; Özbek ve Arslan, 2008: 1044). Bu bölümünde, ikisi doğu ve batı duvarında üstten diğeri ise güney duvarının güneybatı ucunda çilehaneye alttan açılan üç pencere bulunmaktadır. Ayrıca, dördü kuzey duvarında üçü güney duvarında olmak üzere toplam yedi küçük niş vardır. Avlunun kuzey-güney doğrultusunda uzanan 2. 80x5. 25 m. ebatlarındaki kısmından, kuzey duvarına açılan bir kapıdan bu bölüme girilince, biri hemen kapının önünde diğerlerinden üçü kuzey tarafta beşi ise güney tarafta olmak üzere toplam dokuz sanduka vardır.(Fotoğraf: 15, 16). Zaviyede kayda değer herhangi bir süsleme yoktur.

4. Zaviyenin Kitâbesi ve Tarihlendirilmesi

Kitâbe, zaviyenin tek girişi olan doğu cephedeki kapının üstünde 60x50 cm. ebatlarında beyaz mermere dört satır hâlinde yazılmıştır. Kitâbe'nin buradan düşerek binayı yaptıran Hunat Hatun'un ismi ile binanın yapılış tarihinin bulunduğu bölümün kırılmak suretiyle kaybolduğu belirtilmektedir. Kitabedeki eksik kısımlar Hunat Hatun'un başka kitabelerine göre tamamlanmıştır. (Fotoğraf: 17-18) Tamamlanan kitabenin transkripsiyonu şöyledir(Çayırdağ, 2008: 14-15)

1. Emera bi-'imâreti hâze'l-meşhed fî eyyâm-i devleti' (s-Sultan)
2. El-'azam Gıyâse'd-dünya ve'd-din Sultân-ı Selâtini'l-A(rab)
3. Ve'l-Acem Ebu'l-feth Keyhüsrev bin Keyku(bâd) ...(e)mî-ru'l-mu'minîn el-Meli(ket)
4. El-kebîret Safveti'd-dünya ve'd-dîn es-sahibü'l-hayrat sene 640/1242-43.

Tercümesi: “Bu meşhed(şehitlik/türbe)in yapımı, Keykubad'ın oğlu Büyüyük Sultan, dinin ve dünyanın yardımcısı (Gıyaseddin) Arap ve Acem Sultanlarının Sultanı, fatih, müminlerin emirinin (devrinin Abbasi Halifesinin) delili Keyhüsrev'in saltanat günlerinde büyük Melike, dinin ve dünyanın temiz hanımı hayrat sahibi (Mahperi Hatun) tarafından 640/1242-43 senesinde emredildi.” (Çayırdağ, 2008: 14).

Görüldüğü gibi kitabede yapı, tekke veya zaviye olarak değilde meşhed(şehitlik/türbe) olarak zikredilmekte, ayrıca zaviyenin şeyhi olan Turesan Velî'nin ismi de geçmemektedir. Dolayısıyla kitabeden anlaşıldığına göre muhtemelen burası, Şeyh Turesan Velî vefat ettikten sonra onun şehitliği/türbesi olarak yapılmıştır(Çayırdağ, 2008: 14-15). Aşağıda tercümesi verilecek olan Mahperi Hunat Hatun'un vakfiyesinde “...meşâyih-i ‘izâmdan ve Zaviye-i Şeyh Turesân için şart eylemiştir...” (VGMA, Defter no: 737, s. 168, sıra no: 63), şeklindeki geçen cümlede belirtilen “Zaviye” muhtemelen, Mehmet Çayırdağ'ında isabetle belirttiği gibi Şeyh Turesan'ın bu günkü zaviyesinin yerinde kendi inşa ettirdiği mütevazi zaviyesi olmalıdır. Dolayısıyla Hunat Hatun Şeyh Turesan hayatta iken vakfiyede belirtilen yerleri vakfetmiş, daha sonra ise şeyh vefat edince de içerisinde Şeyhin mezarı da bulunan bugünkü yapıyı yaptırmış ve bu yapının ismine de içerisindeki bu mezardan dolayı “meşhed / türbe” denilmiştir(Çayırdağ, 1970: 277). Bütün bunlardan, bildirimizin konusunu oluşturan ve günümüze ulaşan yapının Şeyh Turesan Velî

vefat ettikten sonra Mahperi Hunat Hatun tarafından 1242-1243 yıllarında yaptırıldığı(Çayırdağ, 2008:14; Özbek ve Arslan, 2008: 1044; Kozan, 2015: 111; Gökhan vd, 2016: 112), Şeyh Turesan'ın sağlığında mevcut olan zaviye-ye ise vakfiyede belirtilen arazilerin vakfedildiği ve Şeyh Turesan'ın vakfın ilk mütevellisi olduğu anlaşılmaktadır.

5. Zaviyenin Vakfiyesi

Mahperi Hunat Hatun'un Şeyh Turesan Velî Zaviyesi'ne vakfettiği araziyi belirten Arapça vakfiyenin aslı maalesef günümüze ulaşmamıştır. Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde 737. Defterin 168. sayfasında 63. sırada yer alan vakfiye metni, *22 Ramazan Sene 1157(29 Ekim 1744)* tarihinde, başta vakfiyenin tarihi olmak üzere bazı hatalarla tercüme edilerek kaydedilmiştir. (Fotoğraf: 19) Bu tercüme hatalarının başında, sona yazılan vakfiyenin hicri 598/1201-1202 tarihi gelmektedir. Bu tarihin doğru olması mümkün değildir. Çünkü zaviyenin kitabesinde bu yapının II.Gıyaseddin Keyhüsrev'in sultanlık günlerinde yapıldığı belirtilmektedir. Dolayısıyla II. Keyhüsrev, Hicri 634-644/1236-1246 yılları arasında saltanatta bulunmuştur. Bu nedenle vakfiye tarihinin de bu yıllar arasında olması gerekir. Ayrıca bu vakıf özel bir statüye tabi tutularak Haremeyn (Mekke, Medine) vakıfları arasına alınmıştır(Çayırdağ, 2008: 16-21; VGMA, Defter no: 737, s. 168, sıra no: 63) Bu vakfiyenin tercümesi şöyledir(Çayırdağ, 2008: 16-17):

“Ya'melu bimâ fihi in lem yazharu ma benâ fihi harrarahu efhari uluhi el-mevla Hüseyin el-Kadı bi-Kaza-i Ürgüb afa anhu Fi'l-emri kema...el-fakir ..subhanehu ve Teâlâ el-Kadı Seyyid Ahmed bi-Kaza-i Ürgüb afa anhu Fi'l-emri kema ...el-fakir ileyhi izze şânehu el-Kadı Mehmed bi-Kaza-i Ürgüb afa anhu”

“Ürgüb'de Şeyh Turesân Evkâfi'nın Vakfiyesi'dir.

Sebeb-i tahrîr-i kitâb-ı mer'î budur ki, Livâ-yı Niğde ve Kazâ-yı Ürgüb'de mütemekkin olan Sultan Alâeddin zevce-i Huând Hatun Şer'i Nebevî'de gelüb şöyle takrir-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm kılub dediki: Hâl-i sahihamla temellük edindiğim Livâ-yı Niğde ve Kazâ-yı Ürgüb müzâfâtından Sultanım nâm karye ki on iki sehimden Sultancık ve Saraycık ve Kozluca ve bi'l-ziyâret ve Kabak Depe ve Zambucak ve Sunular Kalesi ve karadan öz sıra sağ tarafa giden Öz Ovası'nın Yolu kat' olunub Ulu Yol ve Ağça Meşhed, Ulu Yol ve Saraycık ve yine Ulu Yol sıra Han Kaşı'na varınca ve Kaş sıra Fakihli Dervendî ve Kaş sıra Sülüklü Pınarı ve Kaş sıra Kum Başı ve Kafirler Kalesi Kaşı ve

Celebîr Deresi Kaşı ve Karalar Kaşı ve Güllik Kaşı sıra Dedemli Kapusu, öz sıra Kangallı Özü ve Bey Çardağı önünden giden öz sıra ve Kibel-i Kara'ya geden yolu kat' edüb ve öz sıra Ak Köy Yolu ve Samed ve Göç Yolu ve Muslucuk ve Timurtaş Suadlı ve Çakmak Taşı ve Yalnız Ceviz ve Eşekli(Eşgili) Beleşî'ne giden yol sıra bil-ziyâretinde nihâyet bulub bu zikr olunan araziden hâsıl olan hubûbâtın öşürlerin ve resm-i çift ve resm-i bennâk ve resm-i cebe ve resm-i ganem ve resm-i kovan ve resm-i bâd-i hevâ ve resm-i arûsâne rızâen li'llâh ve Rûh-ı Muhammed Mustafa sallallâhu aleyhi vesellem için vakfeylemiştir. Şöyle kim, e'azzi-i kiramdan ve meşâyih-i 'izâmından ve Zaviye-i Şeyh Turesân için şart eylemiştir kim, ba'de'l-'işâi zikrullah kırâet edub hulûsla ba'de-z-zikir sûre-i Mülk tilâvet ede ve mezkûr Şeyh Turesân zî-hayatta oldukça el-masraf ba'de't-ta'mîrî'r-rekabât bu şartları edâ ede. Ba'de'l-intikâl evlâda meşruta olub evlâd-ı seccâde-nişîn olanların ve ciheti tevliyeti ve ciheti meşihatı ve cihet-i kitâbeti ve cihet-i nezâreti ve cihet-i imâmeti ve cihet-i evlâdiyet ve meşrutiyet Şeyh Turesân'ın evlâdı ve evlâdının eslahına ve evlâd-ı evlâdî silsilesine ve ehîbbâsından gerekdir. Kim bu kavli ve şartını tebdil ve tağyir ederse rûz-ı âhiretde ve huzur-ı Hak'da da'vâcıyım. Şartü'l-vâkıf kenesi'ş-şâri' kavlihi Teâlâ celle celâlihî "fe-men beddele ba'de mâ semî'ahû fe-inne mâ esmehû ale'l-lezîne tebeddelûne innallahe semîun alîmun"(Kim bu vasiyeti işittikten sonra değiştiren olursa bunun günahı değiştirenlerin üzerindedir. Allah şüphesiz işitir ve bilir(Bakara, 2/181)) âyet-i kerîme fehvası üzere şart-ı vâkıfın te'azzürü mâ vek'aa keteb ve terkim olundu. Vakt-i hâcetde izhâr oluna sene semâne ve tis'îne ve hamse mie (598/1201-1202)

Şuhûdu'l-hâl Şeyh Şeref İbni Süleymânî, Hülâsatü erkân(ileri gelenlerin özü) Şeyh Hasan Bey İbni Süleyman binâu nefsullah(esas yapı olan), Kudretü'l-ârifîn(ariflerin başı) Ahi Huban(Çoban olabilir) İbni Ahi el-Vusûlî, Yahya Halife İbni Burhan, El-Hac İvaz İbni Yakub, Kûh-ı Seyyid(seyyidlerin yücresi) Şeyh Ali İbni Ali, Kuşuk Zade Süleyman İbni Mehmed Efendi, Ömer Sûfî İbni Veli, Şaban Zade Mehmed Efendi İbni Musa Efendi ve Köse Ali İbni İshak, Murtaza Bey İbni Veli, Bayezid Bey İbni Mustafa, Ali Ağa İbni Hacı Bekir, Hüseyin Ağa İbni el-Hac Receb

Hitaben hüküm ki Şeyh Turesâna ...

...El-muluk ve's-selâtin muhtarı'l-iz....bi'l-fiil ...şerife ilgası olub hâlâ Haremeyn-i Muhteremeyn evkâfî nazırı olan el-Hac Şerif dâme vecdehu Humûyun'a arz gönderub taht-ı nezaretleri olmağla Niğde Kazası'nın Ürgüb Ka-

sabası'nda vaki' merhum Şeyh Turesan evkafının evlâdın ve meşrutiyet üzere tevliyeti ve meşihati Hac Abdullah nâm kimesne üzerinde olub ber muceb-i vakfiye ma'mul baha evkâf-ı mezbur tevliyetine ve gerek sair ...müdahale olunmak icab iken ecanibden bazı kimesneler böylece(?) müdahale ve gadr-i murad eylediklerinden nâşi yedinde olan vakfiye ma'mul baha Haremeyn-i Şerifeyn Muhasebesi'ne kayd ve ...müdahale...olunmak için arz-ı hâl ve istidâ-yı .. etmekle mütevellî-i vakf-ı mezburun yedinde olan vakfiye ma'mul bahasına Haremeyn-i şerifeyn muhasebesine kayd olunub mugayir vakfiye ma'mul baha ...müdahale ve muâraza edenler men ve def' olunmak babında hükmü hüm^yun verilmek ricasına i'lâm eylemek mucebince cümlesine kuyûd ve emri yazılmak için ferman-ı sultanım ve ta'yin-i vechi meşruh üzere emr-i şerif-i âlişân yazılmak için işbu tezkire verildi fi sene 22 Ramazan Sene 1157(29 Ekim 1744)”

6. Değerlendirme ve Sonuç

Anadolu'da Osmanlı öncesi döneminden günümüze ulaşan çok az zaviye vardır. Bunların başında bildirimizin konusu olan Kayseri'nin İncesu İlçesi'nin güneybatısındaki Tekke Dağı'nda bulunan Şeyh Turesan Veli Zaviyesi'dir. Zaviye, doğu-batı yönünde kapalı dikdörtgen bir avlunun güney ve kuzey tarafına yerleştirilen dört oda ile avlunun kuzeydoğusunda geniş ve uzun bir geçişe sahip olan kuzeydeki tonoz örtülü günümüzde şehitlik olarak anılan bölümden oluşmaktadır. Zaviyenin ortasındaki beşik tonoz örtülü avlunun güneyinde, mescit ve Şeyh Turesan Veli'nin Türbesi, kuzeyinde çilehane olarak ifade edilen oda ve mutfak yer almakta olup, çilehane ile mutfakın kuzeyinde ise beşik tonoz örtülü tek mekân hâlinde doğu-batı yönünde uzanan şehitlik vardır.

Zaviyede herhangi bir süsleme yoktur. Mimarî olarak da önemli bir etkiye sahip olmasa da Anadolu'da günümüze ulaşan en eski zaviyeler arasında yer alması bakımından önemlidir. Konya'da 1279'da yapılan Sahip Ata Hânkâhı adıyla bilinen zaviye, şadırvanlı kapalı avluya açılan dört eyvanın etrafında odaların çevrelediği, Selçuklu dönemimin tipik mimarî özelliğini taşıyan bir plan şemasına sahiptir. Eretnalılar döneminde yapılan, Mecitözü yakınındaki Elvan Çelebi zaviyesi de yine şadırvanlı, kapalı avlulu ve dört eyvanlı bir yapıdır. Bu iki zaviyeden başka Kırşehir'deki Ahi Evren ve Eskişehir'deki Seyyid Gazi zaviyeleri, bu ana plana uygun olarak inşa edilen dörder veya üçer eyvanlı yapılarıdır(Ocak ve Fârûkî, 1986: 473). Dolayısıyla

bu zaviyeler, Anadolu’da Selçuklu dönemine ait tekkelerin plan tiplerinden, merkezi kapalı avlu-eyvan ilişkisine sahip örneklerin, Orta Asya’da olduğu gibi plan tiplerinden en kalabalık grubunu meydana getirmektedir. Bu şemanın Anadolu’da yaygın olmasının sebepleri sert iklim şartlarına ve kökleri İslam öncesi Türk kültüre kadar giden toplumsal bellek ile plan şemasının kullanışlığına bağlanmaktadır(Tanman ve Parlak, 2013: 372). Konya Ali Gav Zâviyesi, Afyon Boyalıköy Hankahı, Diyarbakır’ın Eğil bucağının doğusunda Tekke adıyla anılan iskân sahasının dışındaki Eğil Tekkesi ve bizim bildirimizi oluşturan İncesu Tekke Dağı’ndaki Şeyh Turesan Veli Zaviyesi bu plan tipinin farklı türlerini sergilemektedir((Tanman ve Parlak, 2013: 373).

Selçuklu ve Osmanlı zaviyeleri, mescit, tevhidhâne, türbe ve mezarlık, derviş ve misafir odaları, kütüphane, mutfak ve erzak depoları, hamam ve ahırlar gibi birimlerden oluşmaktaydı(Ocak ve Fârûkî, 1986: 473-474). Şeyh Turesan Veli Zaviyesi’nde bu birimlerden mescidin, türbenin ve mutfağın yerleri günümüze ulaşan yapı içerisinde bellidir. Hazire ise bütün tarikat yapılarında olduğu gibi bu zaviyede de zaviyenin etrafında yer almaktadır. Mescidin tevhidhâne olarak da kullanılabileceğini dikkate aldığımızda, Turesan Veli Zaviyesi’nde kütüphane, erzak depoları, hamam, derviş ve misafir odaları ile kanaatimizce ahırın yeri belli değildir. Tekkeleri oluşturan bu birimlere göre, Turesan Veli Zaviyesi’nde bugün çilehane olarak isimlendirilen oda ile bazı araştırmacıların han diye kabul ettikleri zaviyenin kuzeyini boydan boya saran, doğu-batı yönüne doğru uzanan bölümün yapı içerisindeki fonksiyonları kesin olarak belli değildir. Ancak, mutfağın batısındaki oda zaviyenin şeyhine ait olabileceği gibi bu odanın misafir veya derviş odası olarak da kullanılması mümkündür. Ayrıca, zaviyenin avlusu da bu amaçlara yönelik hizmet vermiş olabilir. Şayet avlunun böyle bir işlevi yerine getirdiğini kabul edersek, o zaman han olduğu belirtilen bölüme hayvanların girip çıkmalarından burada kalan insanların rahatsız olmamaları acaba mümkün müdür? Ayrıca, bu bölümden zaviyenin kuzeybatı kanadındaki odaya alttan bir pencere açılmıştır. Bu pencere şayet özgün ise handan odaya veya odadan hana pencerenin açılma sebebi nedir? Yine şayet bu bölüm han ise neden sadece doğu ve batı duvarlarında birer olmak üzere sadece iki pencere açılmıştır? Kuzey duvarı uygun olduğu halde buraya neden hiçbir pencere açılmamıştır? Kanaatimizce bu sebeplerden ve A. Yaşar Ocak ile S.Fârûkî’nin tekkelerin ihtiva ettiği birimleri sayarken, “Ahırlar zâviyede devamlı kalan dervişlerle misafirlerin hayvanlarının bakım ve muhafazasına tahsis edilmiştir. Zâviye binasından

ayrı yapılan bu binalar hemen hemen tamamen kerpiç veya ahşaptan oldukları için kalmamıştır (Ocak ve Fârûkî, 1986: 474)” şeklinde zaviyelerdeki ahırlar hakkında verdikleri bilgilerden, Şeyh Turesan Veli Zaviyesi’nin kuzey bölümünün ahır olmadığı kaanatindeyiz. Kaldığı zaviyenin kurulduğu alanda ayrı bir yapı olarak han veya ahırın yapılmasına oldukça müsait yerler bulunmaktadır. Araştırmacıların, hayvanları bağlamak amacıyla burada tespit ettikleri delikli taşların, zaviyenin terk edildiği, fonksiyonunu kaybettiği dönemlerde buraya getirilmiş olmaları mümkün değildir? Ayrıca, yukarıda da belirtildiği gibi yapının kitabesinde burasının meşhed / türbe olarak inşa edildiği belirtilmektedir. Türbe mekânının kendisi olmasa bile ona bitişik bir mekânın veya bugünkü fonksiyonuyla bir şehitliğin han olarak kullanılması veya tersinden düşünecek olursak han olarak kullanılan bir mekânın şehitliğe dönüştürülmesi mezara ve ölüye saygı açısından toplum tarafından nasıl hoş karşılanması beklenebilir? Günümüzde zaviyenin hâmilliğini devam ettiren Şuayip Türker, bu bölüm düzenlenirken burada kemiklerin çıktığını belirtmektedir.

Anadolu’daki Türk yapılarında 12. yüzyıldan 14. yüzyıl sonuna kadar binaları yapan ustalar, kendi boylarına ait damgaları veya Türkistan’dan getirdikleri eski harf şekillerini binaların bir kısım taşları üzerine çiziyorlardı. Bu damgalar genellikle ustaların her birinin tercih ettiği şekiller olmayıp, bu iki yüzyıl içinde tekrar edilen işaretler olmuştur (Yurdakul ve Çayırdağ, 2007:279-280; Çayırdağ, 1982:84-92; Gülensoy, 1989, 1992; Şahin, 2001:509-536). Şeyh Turesan Veli Zaviyesi’nin dış duvarlarındaki kaplama kesme taşlar üzerinde de döneminde rastlanılan yirmiden fazla taşçı ustalarının işaretleri olan damgalar tespit edilmiştir (Çayırdağ, 2014: 60).

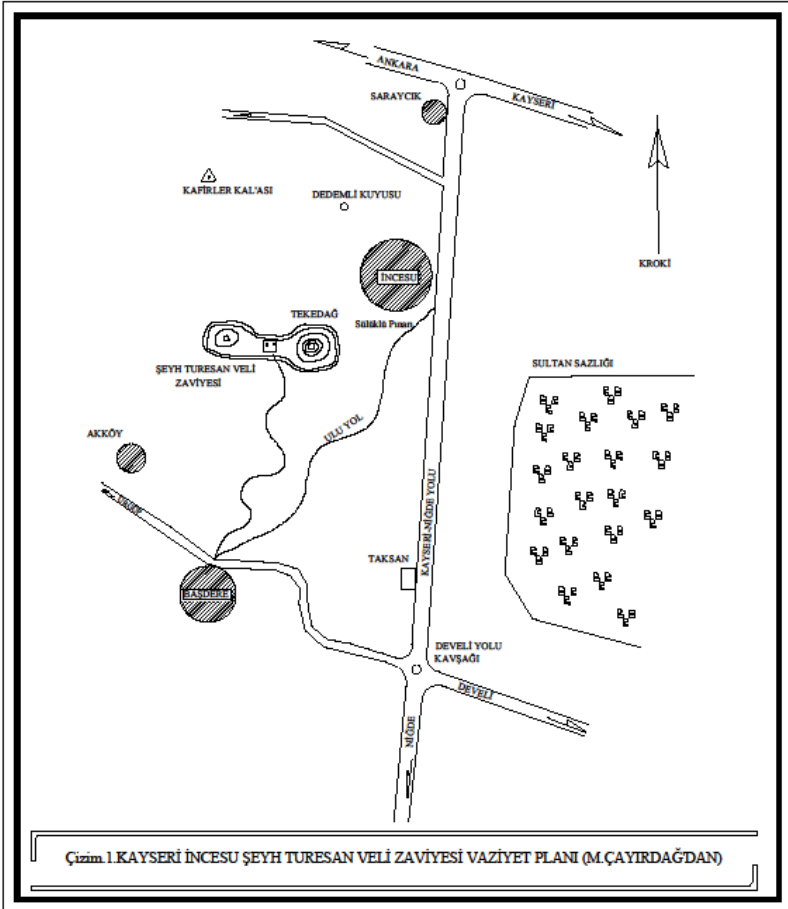
Sonuç olarak Şeyh Turesan Veli zaviyesi mimari kuruluşu, planı ve birimleri itibariyle Anadolu Selçuklu döneminde yapılan ve 13. yüzyılın ilk yarısından günümüze ulaşan en geç tarihli özgün bir zaviye örneğidir.

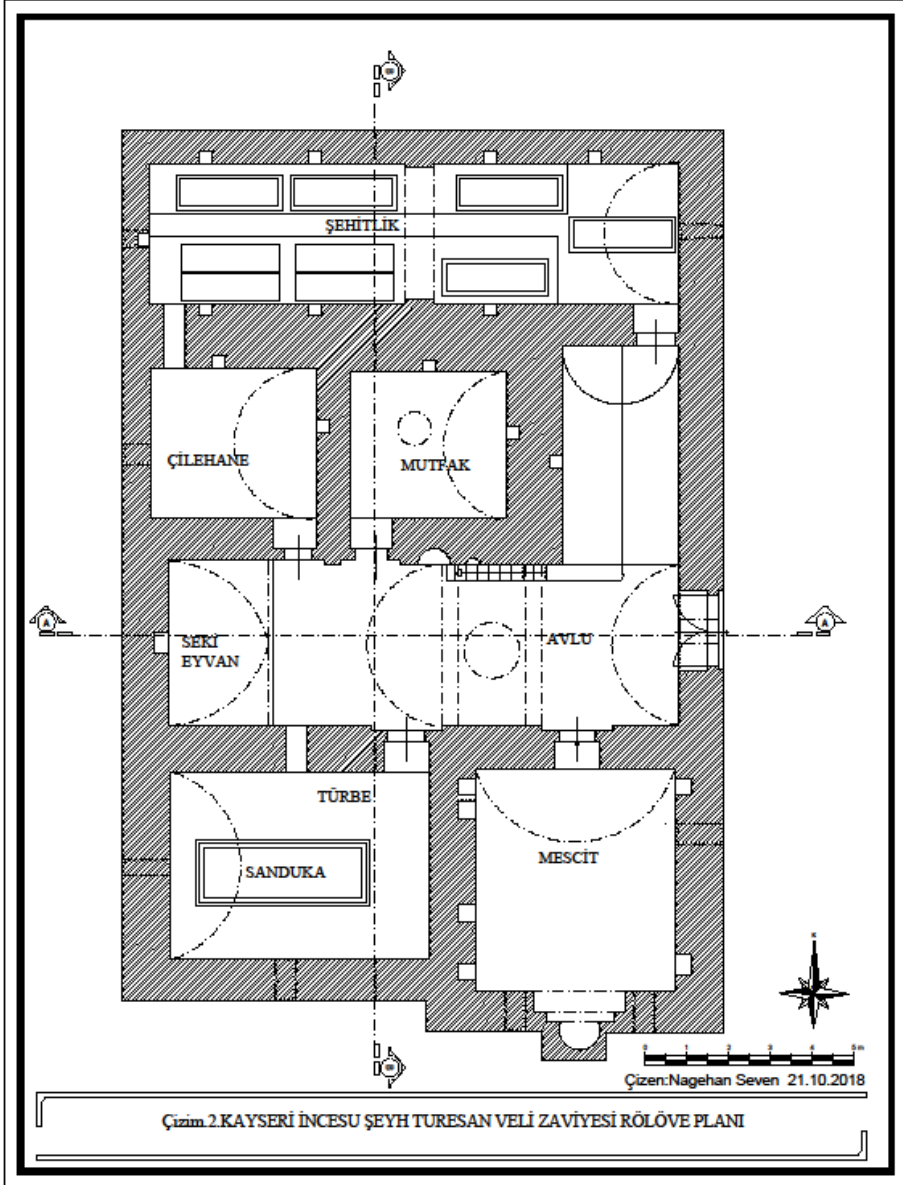
Kaynakça

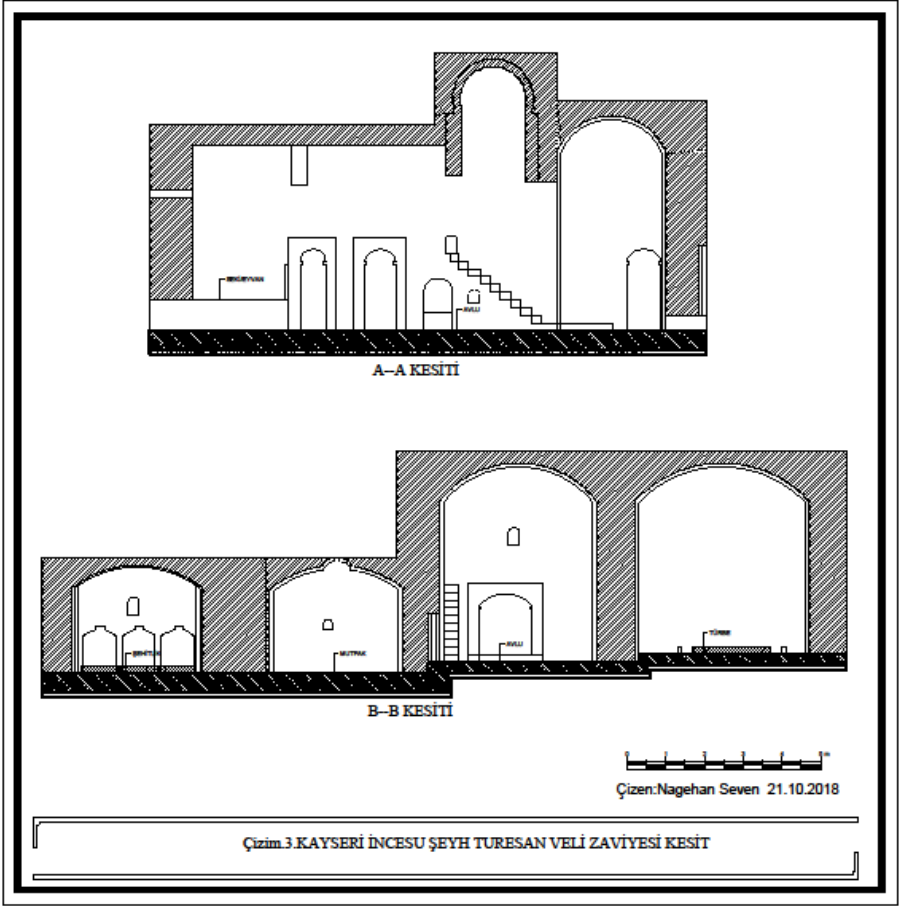
- Acun, Hakkı. (2010). *Türk Kültüründe Taşlar*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Arık, Durmuş. (2016). *Yabanâbâd'dan Kızılcahamam'a Kızılcahamam 100 Yaşında*. Ankara: Kızılcahamam Belediyesi Kültür Yayınları, 411-434.
- , (2017). "Kutsal Mekân ve Ziyaret Fenomeni". *Halk İnanışları El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları, 69-97.
- Çayırdağ, Mehmet. (2008). *Şeyh Turesan Veli Hazretleri*. 2. Baskı. Kayseri.
- , (Nisan 1980). "Kayseri'nin İncesu İlçesinde Şeyh Turesan Zaviyesi". *Bellekten*, c. XLIV, sayı: 174, 271-278.
- , (1982). "Kayseri'deki Selçuklu ve Beylikler Devri Binalarında Bulunan Taşçı İşaretleri". *Türk Etnoğrafya Dergisi*, VII, Ankara, 84-92.
- Gökhan, İlyas vd (2016). "Anadolu Selçukluları Döneminde Nevşehir, Niğde, Kayseri ve Aksaray Çevresi'nin Siyasî, Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Tarihi". *Kapadokya Tarih ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, 83-117.
- Gülensoy, Tuncer. (1989). *Orhun'dan Anadolu'ya Türk Damgaları. Damgalar-Enler-Inler*. İstanbul.
- Gülensoy, Tuncer. (1992). *Türk Kültür Tarihinde Damgalar ve Taşçı İşaretleri*. Kayseri: Erciyesi Üniversitesi Yayınları.
- Günay, Ünver vd. (2015). *Kutsallık ve Ziyaret Fenomeni Disiplinlerarası Bir Yaklaşım*. Ankara: Otorite Yayınları.
- Karaoğlu, Hamza. (2014). *Kahramanmaraş ve Çevresinde Ziyaret Yerleri*. Ankara: Araştırma Yayınları.
- Kozan, Ali. (2015). "Nevşehir Yöresinde Türkiye Selçukluları Devri Eserleri ve Vakıf Kayıtları". *Nevşehir'in Tarihi Yolculuğu*. Edt.Prof. Dr. İlyas Gökhan. Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları, 111-131.
- Ocak, Ahmet Yaşar ve Süreyya Fârûkî. (1986). "Zaviye", *İslam Ansiklopedisi*, c. 13, İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 468-476.
- Ocak, Ahmet Yaşar. (1978). "Zâviyeler (Dinî, Sosyal ve Kültürel tarih açısından bir deneme)". *Vakıflar Dergisi*, sayı: 12, Ankara: 247-268.

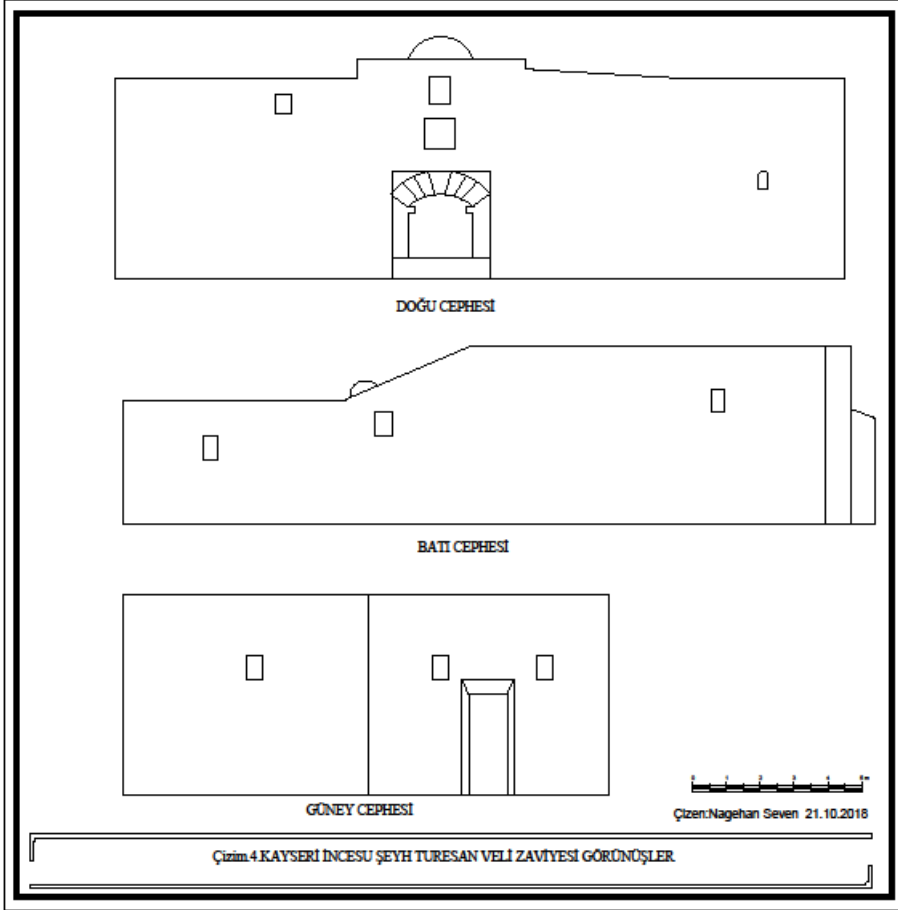
- Özbek, Yıldırım ve Celil Arslan. (2008). *Kayseri Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanteri*, 3.Cild, Ankara: Grafik Tasarım ve Baskı.Şahin, Mustafa Kemal.(2001). “Tercan-Mama Hatun Külliyesi’ndeki Taşçı İşaretleri”. Prof. Dr. Zafer Bayburtluoğlu Armağanı Sanat Yazıları. Kayseri, 509-536.
- Tanman, Baha ve Sevgi Parlak. (2013). “Tekke-Mimarî”. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c. 14, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 370-379.
- Tanyu, Hikmet. (2007). *Türklerde Taşla İlgili İnançlar*. Ankara: Elips Kitap.
- Yurdakul, Erol ve Mehmet Çayırdağ. (2007). “Kayseri, Battal Gazi Camii ve Kırk Kızlar Türbesi”.*Vakıflar Dergisi*, 30. Ankara, 271-294.

Ekler

Fotoğraf 1-Turesan Veli Zaviyesi'nin güney cephesi ve güneydeki alan (18. 06. 2018)

Fotoğraf 2-Turesan Veli Zaviyesi'nin güney cephesindeki mihrap çıkıntısı ve pencereler (18. 06. 2018)

Fotoğraf 3-Turesan Veli Zaviyesi'nin batı cephesi (18. 06. 2018)

Fotoğraf 4-Turesan Veli Zaviyesi'nin kuzey cephesi (18. 06. 2018).

Fotoğraf 4-Turesan Veli Zaviyesi'nin kuzeydoğu kanadı (18. 06. 2018).

f 5-Turesan Veli Zaviyesi'nin doğu cephesindeki kapısı ve Şeyh Turesan Veli'nin za
fı yeri belirlemek için Erciyes'ten fırlattığına ve buraya düştüğüne inanılan üzerinde
bulunan delikli taş (18. 06. 2018).

Fotoğraf 6-Şeyh Turesan Veli'nin zaviyesini kuracağı yeri belirlemek amacıyla Erciyes'ten fırlattığına ve buraya düştüğüne inanılan zaviyenin kapısı önündeki üzerinde delikler bulunan delikli taş (18. 06. 2018).

Fotoğraf 7-Turesan Veli Zaviyesi'nin kapalı avlusu (18. 06. 2018).

Fotoğraf 8-Turesan Veli Zaviyesi avlusunun eyvanı anımsatan batı kanadı ve seki (18. 06. 2018).

Fotoğraf 9-Turesan Veli Zaviyesi Mescidi'nin kapısı (18. 06. 2018).

Fotoğraf 10-Turesan Veli Zaviyesi Mescidi'nin içinden detay (18. 06. 2018).

Fotoğraf 11-Turesan Veli Zaviyesi'ndeki türbenin kapısı (18. 06. 2018).

Fotoğraf 12-Turesan Veli Zaviyesi Türbesi'ndeki sanduka (18. 06. 2018).

Fotoğraf 13-Turesan Veli Zaviyesi avlusunun kuzeyindeki odalara açılan kapılar (18. 06. 2018).

Fotoğraf 14-Turesan Veli Zaviyesi avlusunun kuzeyinden detay (18. 06. 2018).

Fotoğraf 15-Turesan Veli Zaviyesi avlusunun şehitliğe açılan kuzey kanadı (18. 06. 2018).

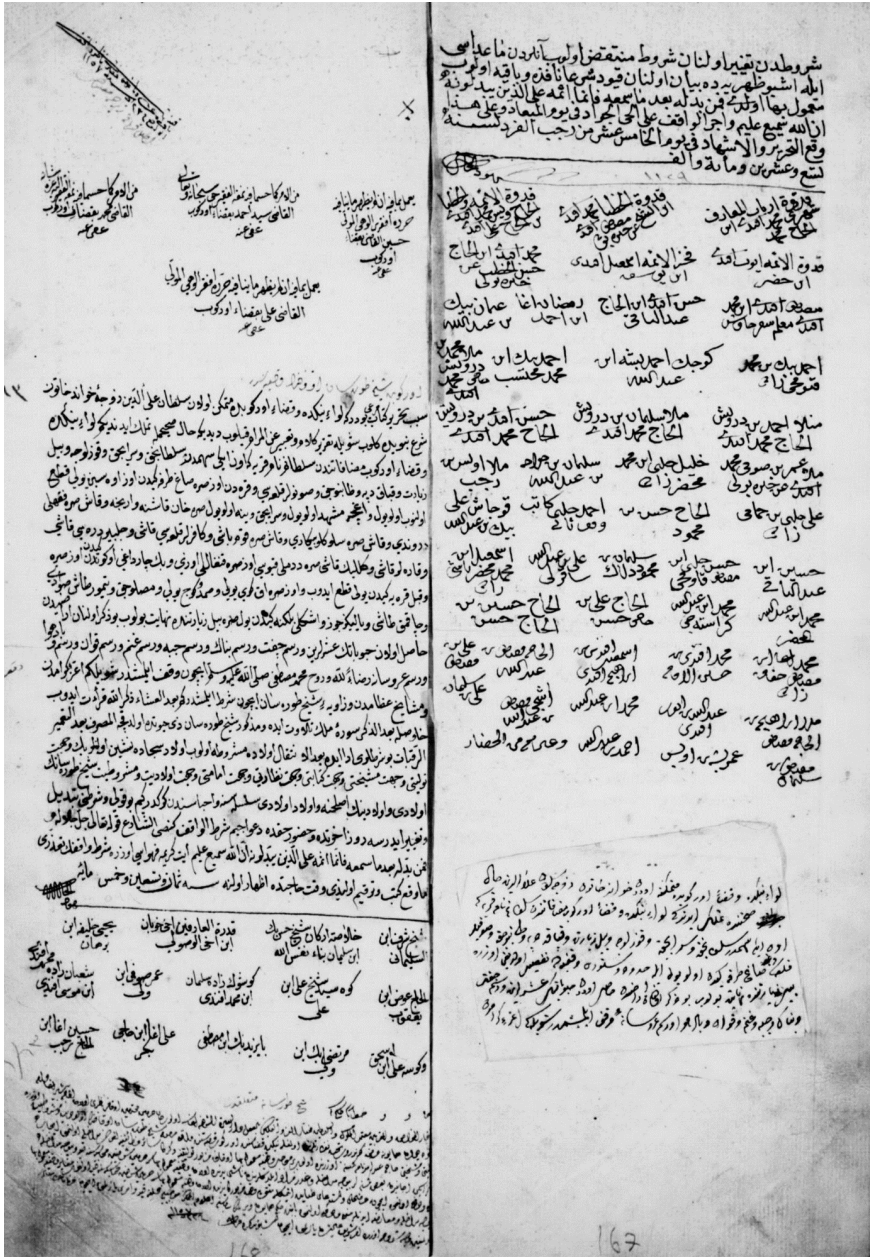
Fotoğraf 16-Turesan Veli Zaviyesi'ndeki şehitlik ve sandukalar (18. 06. 2018).

Fotoğraf 17-Turesan Veli Zaviyesi kitabesinin tamir öncesi durumu
(<http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=30895>)

Fotoğraf 18-Turesan Veli Zaviyesi kitabesinin tamir sonrası durumu (18. 06. 2018)

Fotoğraf 19-Hunat Hatun'un Şeyh Turesan Veli Zaviyesi'ne vakfettiği akarları belirten vakfiyesi

(VGMA, Delt. No. 737, sayf. 168, sıra: 63)

Fotoğraf Listesi

Fotoğraf 1-Turesan Veli Zaviyesi'nin güney cephesi ve güneydeki alan (18. 06. 2018).

Fotoğraf 2-Turesan Veli Zaviyesi'nin güney cephesindeki mihrap çıkıntısı ve pence-reler (18. 06. 2018).

Fotoğraf 3-Turesan Veli Zaviyesi'nin batı cephesi (18. 06. 2018).

Fotoğraf 4-Turesan Veli Zaviyesi'nin kuzey cephesi (18. 06. 2018).

Fotoğraf 5-Turesan Veli Zaviyesi'nin doğu cephesindeki kapısı ve Şeyh Turesan Veli'nin zaviyesini kuracağı yeri belirlemek için Erciyes'ten fırlattığına ve buraya düştüğüne inanılan üzerinde delikler bulunan delikli taş (18. 06. 2018).

Fotoğraf 6-Şeyh Turesan Veli'nin zaviyesini kuracağı yeri belirlemek amacıyla Erciyes'ten fırlattığına ve buraya düştüğüne inanılan zaviyenin kapısı önündeki üzerinde delikler bulunan delikli taş (18. 06. 2018).

Fotoğraf 7-Turesan Veli Zaviyesi'nin kapalı avlusu (18. 06. 2018).

Fotoğraf 8-Turesan Veli Zaviyesi avlusunun eyvanı anımsatan batı kanadı ve seki (18. 06. 2018).

Fotoğraf 9-Turesan Veli Zaviyesi Mescidi'nin kapısı (18. 06. 2018).

Fotoğraf 10-Turesan Veli Zaviyesi Mescidi'nin içinden detay (18. 06. 2018).

Fotoğraf 11-Turesan Veli Zaviyesi'ndeki türbenin kapısı (18. 06. 2018).

Fotoğraf 12-Turesan Veli Zaviyesi Türbesi'ndeki sanduka (18. 06. 2018).

Fotoğraf 13-Turesan Veli Zaviyesi avlusunun kuzeyindeki odalara açılan kapılar (18. 06. 2018).

Fotoğraf 14-Turesan Veli Zaviyesi avlusunun kuzeyinden detay (18. 06. 2018).

Fotoğraf 15-Turesan Veli Zaviyesi avlusunun şehitliğe açılan kuzey kanadı (18. 06. 2018).

Fotoğraf 16-Turesan Veli Zaviyesi'ndeki şehitlik ve sandukalar (18. 06. 2018).

Fotoğraf 17-Turesan Veli Zaviyesi kitabesinin tamir öncesi durumu (<http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=30895>)

Fotoğraf 18-Turesan Veli Zaviyesi kitabesinin tamir sonrası durumu (18. 06. 2018)

Fotoğraf 19-Hunat Hatun'un Şeyh Turesan Veli Zaviyesi'ne vakfettiği akarları belirten vakfiyesi

(VGMA, Def. No. 737, sayf. 168, sıra: 63)

